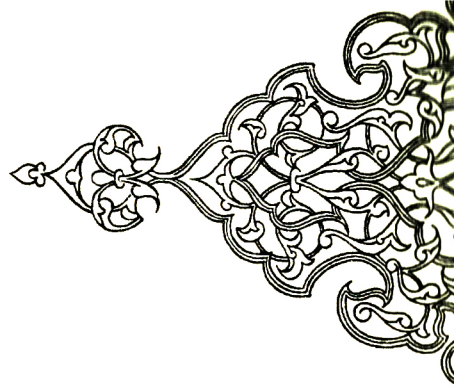

صد جناب بزرگ تاریخ

چاپ ہشتم

تألیف علی غفوری

فهرست مطالب

۲۸۷	نبرد دریای لپانت	۴۴	۱۳	نبرد آشور و ماد	۱
۲۹۳	نبرد قصر الکبیر	۴۵	۲۱	نبرد بابل	۲
۲۹۷	شکست‌های عثمانی از شاه عباس کبیر	۴۶	۲۷	نبرد لیدیه	۳
۳۰۵	جنگ‌های خلیج فارس	۴۷	۳۳	جنگ ماراتن	۴
۳۱۱	جنگ‌های پلتاوا	۴۸	۳۹	نبرد پلاته	۵
۳۱۵	جنگ‌های نادر با عثمانی	۴۹	۴۹	جنگ‌های پلوپونز	۶
۳۲۱	نبردهای نادر با افغان‌ها	۵۰	۵۷	ورود اسکندر به آسیا	۷
۳۲۷	فتح دهلی توسط نادر	۵۱	۶۳	نبرد پونیک	۸
۳۳۳	انقلاب بوگاچوف	۵۲	۷۱	نبردهای مهرداد ششم	۹
۳۳۹	جنگ‌های استقلال امریکا	۵۳	۷۷	نبرد کاره	۱۰
۳۴۵	نبرد لهستان	۵۴	۸۵	نبرد بردگان	۱۱
۳۴۹	جنگ‌های انقلاب فرانسه	۵۵	۹۳	ظهور سزار	۱۲
۳۵۳	ظهور ناپلئون، جنگ ریوولی	۵۶	۱۰۱	نبرد ایران و رُم	۱۳
۳۶۱	جنگ اهرام	۵۷	۱۰۷	نبردهای تراژان و ایران	۱۴
۳۶۷	نبرد مارنگو	۵۸	۱۱۳	ایران و رُم در زمان ساسانیان	۱۵
۳۷۳	جنگ‌های ایران و روس	۵۹	۱۱۷	والریوس و ایران	۱۶
۳۸۱	جنگ استرلیتز	۶۰	۱۲۳	ورود آتیلا به اروپا	۱۷

۵۸۳	جنگ کره	۸۷	۳۸۷	نبرد پروس	۶۱	۱۲۹	فروپاشی رُم غربی	۱۸
۵۹۳	جنگ سوئز	۸۸	۳۹۳	نبرد فریدلند	۶۲	۱۳۵	فتح سوریه توسط ایران	۱۹
۵۹۹	نبرد دین‌بین‌فو	۸۹	۳۹۹	نبرد واگرام	۶۳	۱۳۹	حمله هراکلیوس به متصرفات بین‌النهرین	۲۰
۶۰۵	جنگ خلیج خوک‌ها	۹۰	۴۰۵	فتح مسکو	۶۴	۱۴۵	نبردهای صدر اسلام	۲۱
۶۱۱	جنگ پاکستان و هند	۹۱	۴۱۵	نبرد لایپزیک	۶۵	۱۵۱	فتح ایران توسط اعراب	۲۲
۶۱۷	جنگ ویتنام	۹۲	۴۲۱	واترلو	۶۶	۱۶۱	نبردهای اعراب و رُم	۲۳
۶۲۷	جنگ شش روزه	۹۳	۴۲۹	حمله روسیه به آسیای میانه	۶۷	۱۶۹	حمله طارق به اروپا	۲۴
۶۳۵	جنگ اکتبر	۹۴	۴۳۵	جنگ‌های انفصال	۶۸	۱۷۳	نبرد پواتیه	۲۵
۶۴۷	جنگ افغانستان	۹۵	۴۴۳	نبرد کریمه	۶۹	۱۷۷	نبرد ملازگرد	۲۶
۶۵۵	جنگ فالکلند	۹۶	۴۵۱	جنگ آمریکا و اسپانیا	۷۰	۱۸۳	جنگ‌های صلیبی اول	۲۷
۶۶۳	جنگ ایران و عراق	۹۷	۴۵۷	جنگ تسوشیما	۷۱	۱۸۹	جنگ‌های صلیبی دوم	۲۸
۶۹۱	جنگ دره بقاع	۹۸	۴۶۵	جنگ‌های بالکان	۷۲	۱۹۵	جنگ‌های صلیبی سوم	۲۹
۶۹۹	جنگ اول خلیج فارس	۹۹	۴۷۳	جنگ‌های داخلی روسیه	۷۳	۲۰۱	حمله چنگیز به چین	۳۰
۷۱۳	جنگ دوم خلیج فارس	۱۰۰	۴۸۳	سقوط دولت عثمانی	۷۴	۲۰۵	حمله مغولان به ایران	۳۱
۷۲۵	منابع و مآخذ		۴۸۹	جنگ اول جهانی (جبهه غرب)	۷۵	۲۱۳	حمله مغولان به روسیه و شرق اروپا	۳۲
			۴۹۹	جنگ‌های ایتالیا و اتیوپی	۷۶	۲۱۹	سقوط بغداد به دست هولگو	۳۳
			۵۰۵	آغاز جنگ دوم جهانی - حمله لهستان	۷۷	۲۲۵	حمله تیمور به ایران	۳۴
			۵۱۱	نبرد فرانسه	۷۸	۲۳۱	نبرد آنقوره	۳۵
			۵۱۹	نبردهای هوایی انگلیس و آلمان	۷۹	۲۳۷	جنگ‌های صد ساله	۳۶
			۵۲۵	عملیات بارباروسا	۸۰	۲۴۳	نبرد هوسیت‌ها	۳۷
			۵۳۵	نبرد استالینگراد	۸۱	۲۴۹	نبرد دریایی اسپانیا و انگلیس	۳۸
			۵۴۳	نبرد کورسک	۸۲	۲۵۵	فتح قسطنطنیه	۳۹
			۵۵۱	جنگ صحرا	۸۳	۲۶۳	نبرد بلگراد	۴۰
			۵۵۹	نبردهای اقیانوس آرام	۸۴	۲۶۹	نبرد مجارستان	۴۱
			۵۷۱	حمله به نرماندی	۸۵	۲۷۵	نبرد وین	۴۲
			۵۷۷	نبرد آردن	۸۶	۲۸۱	نبرد چالدران	۴۳

آشوریان، جنگجویان بی رحم

در دنیای قدیم، تمدن‌های قابل توجه منحصر به بین‌النهرین، پارس، چین، جنوب اروپا و شمال شرق آفریقا بود. اما در این بین، بیشترین تمرکز قدرت، شوکت و نفوذ در بین‌النهرین بود. از ۲۳۰۰ قبل از میلاد مسیح، دولت‌های متعددی در این منطقه به وجود آمدند که برخی از آن‌ها نظیر عیلامی‌ها، سوری‌ها و فینیقی‌ها از قدرت و شکوه فراوانی برخوردار شدند. این ملت‌ها دارای روحیه شهرنشینی و ایجاد تمدن بودند اگرچه از جنگاوری نیز غافل نبودند. اما به تدریج در بین‌النهرین دولتی در حال با گرفتن بود که می‌توانست حیات تمدن‌های بین‌النهرین را به خطر اندازد.

دولت آشور

آشوری‌ها که ملتی سامی‌نژاد بودند در ۱۳۰۰ قبل از میلاد استقلال یافته و سیاست «جنگ و پیشروی» را اتخاذ کردند. دلیل اصلی این امر نیز غیر حاصلخیز بودن زمین‌های آن‌ها و آبادانی تمدن‌های مجاور بود. در بهار هر سال دولت آشور نیروهای خود را گردآوری کرده و به شهرهای آباد اطراف می‌تاخت. نبردهای پی‌درپی، آن‌ها را به اندازه‌ای قوی و جنگاور ساخت که بین سال‌های ۱۳۰۰ تا ۶۰۰ قبل از میلاد قوی‌ترین قدرت نظامی آسیا بودند. سپرهای بلند، وسایل قلعه کوب و برج‌های متحرک سبب شده بود تا هیچ شهری در برابر آن‌ها توان مقاومت نداشته باشد و از طرف دیگر در دشت‌ها نیز سربازان تمدن‌های دیگر قادر به مبارزه با آن‌ها نبودند چرا که سرباز آشوری از نظر تجهیزات سرآمد زمان خود بود. تیر و کمان، نیزه، کلاهخود و زره سبب شده بود تا مردان آشوری

تقریباً روین تن شونند. می توان گفت از نظر نظامی، آشور به مانند رُم باستان بود و سپاه‌های آشوری بسیار منظم و تعلیم دیده بودند.

دولاندلن، تاریخ‌نویس فرانسوی، در کتاب **تاریخ جهانی** خود می‌نویسد: خطر آشوری‌ها تنها به دلیل تجهیزات پیشرفته آن‌ها نبود بلکه روش حمله و یورش آن‌ها بیش‌تر سبب وحشت دشمنان می‌شد. (ملتی که در مقابل آن‌ها سر فرود نمی‌آورد از روی زمین محو می‌شد.) آن‌ها به غارت دهات، سوزاندن خرمن‌ها و قطع درختان میوه‌دار اقدام می‌کردند. سکنه شهرها را می‌کشتند، پوست مردان را می‌کنند و آن‌ها که زنده می‌مانند به غلامی می‌رفتند.

آشور در اوج قدرت

در ۸۰۰ قبل از میلاد آشور بیشتر سرزمین‌های متمدن را خراج‌گزار خود کرده بود، سوره به تصرف درآمده و بابل تحت فرمان گردید. در ۷۲۲ ق.م هم زمان با پادشاهی **سارگن دوم**، امپراتور بزرگ آشور، ناگهان تمام ملل تحت فرمان آشور (که تقریباً خاور نزدیک امروز به علاوه مصر را در بر می‌گرفت) سر به طغیان برداشتند. اتحادیه نیرومند آن‌ها را شاید بتوان اولین اتحاد بزرگ نظامی تاریخ بشر دانست. اتحادیه‌ای مرکب از بابل، عیلام، مصر، شام، ماد به عنوان دولت‌های بزرگ دنیای قدیم در کنار ده‌ها ملت کوچک دیگر تحت ستم، به این نتیجه رسیدند که زمان برای در هم کوبیدن سپاه‌های آشور فرا رسیده غافل از آنکه قدرت نظامی و جنگاوری آشور چیز دیگری است.

سارگن در ۷۲۰ ق.م به شام (سوریه) رفته و آن‌ها را به همراه نیروهای مصری یک جا درهم کوبید. سپس با حمله به شمال ملل اورات و مادها را شکست داد و ناگهان حرکت خود را به سمت جنوب سامان داد.

ارتش وحشت‌زده‌ی عیلام، ننجنگیده بابل را رها کرد و به جنوب بین‌النهرین عقب‌نشینی کرد. پسر سارگن، سناخریب، نیز پس از او به مدت ۱۵ سال نبردها را ادامه داد و بابل را کاملاً ویران کرد. وی آسیا صغیر را نیز تصرف کرد.

با به قدرت رسیدن آشور بانی پال در ۶۶۹ ق.م، امپراتوری آشور به حد کمال رسید. شهرهای بزرگ آسیا یا خالی از سکنه شدند و یا اینکه به تصرف آشور در آمدند. بانی پال چندی بعد عیلام را به تبعیت وادار کرد و با نابود کردن شهر تب، مصری‌ها را نیز وادار به تبعیت کرد.

ظهور دولت مقتدر ماد

مادی‌ها چنان که در تاریخ ایران **باستان پیرنیا** ذکر شده در ابتدای کار تا سال‌ها خراج‌گزار دولت آشور بودند. در ۷۴۴ ق.م مجدد نبردی سخت بین آشوری‌ها و مادها رخ می‌دهد که نتیجه این جنگ به سود دولت آشور تمام می‌شود. این نبرد سبب اطاعت کلیه طوایف مادی از آشور می‌شود و مهاجمان تا کوه دماوند را متصرف می‌شوند. ۶۰ هزار اسیر در این نبرد به شهر کالاه، پایتخت اولیه آشوری‌ها، فرستاده می‌شود. مادها که در زمان خود دارای قدرت، نفوس و وسعت خاک زیادی بودند، همواره تحت تأثیر قدرت آشور موفق به نشان دادن قدرت خود نشده بودند. پادشاهان ماد می‌دانستند مادام که آشور بر قدرت سوار است ماد در حد یک خراج‌گزار باقی می‌ماند. در ۷۰۸ پادشاه بزرگ ماد به نام **دیاکو** به تخت جلوس کرد. او کسی بود که پایه‌های ماد بزرگ را مستحکم کرد. به گفته‌ی مورخان او حدود ۵۰ سال سلطنت کرد و با یکپارچه کردن اقوام ماد زمینه برای طغیان علیه آشور فراهم آمد. فرمانروای آشور، سناخریب، در آن زمان درگیر نبرد با بابل و عیلام بود و چون ماد به طور مرتب خراج خود را می‌پرداخت بهانه‌ای برای جنگ نیز نبود.

مرگ دیاکو به او اجازه اجرا کردن «فکر بزرگش» را نداد، اما پسر او، فرورتیش، این فکر را ادامه داد و در حوالی سال‌های ۶۴۰ قبل از میلاد پس از مطیع کردن قبایل آریایی و پارسی در ۶۳۳ قصد استقلال از آشور را کرد، اما پس از نبردی سنگین مادها فهمیدند که با نیروهای آشور نمی‌توان با سربازان معمولی جنگید. پیرنیا در کتاب ایران باستان می‌نویسد: «بعد از چندی، مادها به واسطه‌ی پیشرفت‌های خود در شرق خواستند تا از قید آسور (آشور) خلاصی یابند اما سپاه چریکی آن‌ها در مقابل قشون مشق کرده‌ی آسور که در جنگ با عیلام ورزیده‌تر شده بود تاب نیاورده و شکست خورد و شاه هم کشته شد.»

ظهور هوخستره

در حوالی سال‌های ۶۳۰ ق.م ماد، پادشاه بزرگ دیگری را بر خود دید. هوخستره (کیا کسار) نیز مجبور شد راه گذشتگان خود را برای نابودی آشور دنبال کند چرا که خوب